

Lo bofador e lo recaliu

Lou boufadou e lou recaliéu

Le soufflet et les braises

Mandadís a gratis quatre còps de l'an
Se vos agrada mandatz vostra @ corriel.

Contacte redaccion : r. Perrotto-Andre 04 42 06 21 20

fr 28 carrièra gambetta 13110 Lo Pòrt de Boc / Lou Port de Bouc

dr.digloss@orange

site : www.robert-perrotto-andre.fr

NÓVAS

Lo CCoc de« MAR DE BERRA »
a fach Sant Miquèu. Quita ATAIÉ 28, carriera
Gambetta au Pòrt de Boc après un quinzenat
d'ans per s'anar tancar cavilha à... sabon pas
per l'ora.
Lei cors de provençau saràn assegurtats de
tot biais après lei vacanças escolaras coma
de costuma lo Dimarç à 5 oras de tantòst.

VEN DE PAREISSERr

« LA REVOLTE DES CASCAVEUS »

de Robèrt PERROTTO-ANDRE
ais Edicions Lacour

Roman en françés que se vau coma un assai
pedagogic, amé lei dialògs dei personatges
provençaus e languedocians en Lengua nòstra
per legir e-o aprene d'expressions explicadas
en bas de pagina (#.200)

Es lo racònte de la revòuta istorica dau
Parlament de Provença e de son president
Laurenç De CORIOLIS contra Richelieu.

NB. Se debana AVANT lo promier roman
« La TOUR de BOUC ».

En çò l'autor

20€ + 4€ se pòrt

La plega dei dos libres : 40€. pòrt ofèrt.

PER PAREISSER

ais Edicions Lacour

FABLES TAOÏSTES

choisies d'après
Tchoang-tzeu et Li-tzeu

En vers frandés

D'unei son ja estadas publicadas reviradas
en provençau dins

« Lo Bofador e lo Recaliu »

*

LA CRIDA

Avèm jitada una crida dins lo darnier
numero 16 de la prima per demandar ajuda.
S'agissiá de metre en grafia mistralenca un
cònte per lo pùblicar en çò '*Prouvenço d'aro*'
que publica pas ren qu'en 'mistralenc -coma
IEO publica pas ren qu'en 'classic'.)

La Redaccion se pensa pas que
siegue d'aqueu biais estrech e bornat que
podem esperar l'ensenhament de la Lengua
Nòstra... e sa transmission per l'escrich.

La direccion regracia lei qu'an tengut
paraula per aquesta 'revirada en 'mistralenc'.
Se n'i a d'autrei ; saràn lei benvençuts.

*

LEIS D'AMOR

de Franc Bardou

Pareissudas dins lo 'Gai Saber' n° 531 (estiu 2013) son estadas mandadas per la redaccion dau « Lo Bofador e lo Recaliu » à la revista « VERS la TRADITION » amé lo tèxet originau en occitan E la traduccion en francés. Lei dos texts pareissaràn ensems. La revista VLT recampa de textes traditio-naus que que ne siegue l'epòca e l'origina, d'autors d'a passat temps e d'uei. Basta qu'aquestei tèxtes siegon cargats d'esperitualitat.

*

REGRACIAMENS

A David qu'a pagat de sa persona per bolegar *l'establishment* « LO BOFADOR E LO RECALIU » lo convidan per tastar un aioli de tria que lo reviscolerà. L'alhet es de manca dins lei ministèris franchimands.

*

PER DURBIR LO TALH

QUE DALLE
de Florian Vernet

- **Carne** . latin : *caro / carnis* dona *carn* en occitan e *chair* en francés. La carna es de popa dura e au sens figurat quauqu'un de marrit : "*aquela vièlha carna !*".

- **Casquer**. per faire pagar. Ven de 'cascar' = gançalhar, gangassar....

- **Castagne**, de *castanea* > castanha' en òc e 'châtaigne' en fr. au sens pròpri es la frucha, au figurat, faire un còp de ponh, una tustada

- **Cavaler** : còlrrer. Lo mòt gaulès '*caballum*' a remplaçat *l'equu* latin (chivau). Es la forma provençale qu'es restrada.

- **Chanut** de *chenu* = excellent ;plan-plan.

Mai tanbeu vòu dire beure fòrça. *Chimaire* = pebron

*

L'OCCITAN BLOS

Jacme taupiac
Lo Gai Saber n°536

Coma fau dire ?

« tot lo monde » o « lo monde tot » ? Vé ! la sintaxa vièlha dau Gaucèlm Faidit (1150-1202). Lo trobador lemosin ditz : "*dompn'ab bellas faissos don totz lo mons es envejós*" = (Dòna ambé bèlas faiçons, que tot lo mond n'es envejós)

Dempuei l'an mil se dich : "**tota** l'aiga, **totas** las carrieras, **tot** lo ben , **tota** la Provença" ... e tot e tot, etc... Mai dempuei 1945, un molonàs de monde dison : "la vila tota, Provença tota" ... etc. Vergonha ! Vergonha que vergonhassa !

*

ENIGMOS
de Jean de Cabanes

17

Siou ren men que ce que pareissi
et cependant peïssi repèissi
l'amourous dedins sa passien
lou tout per imaginacien.

Voudriou de bouen couer li complaire
et li soulajar son tourment
iou l'envisagi fixament
vaqui tout çè que pouedi faire

*

18

Quand un membre que n'a qu'un bout
Sus moun ventre me tembourino
Esmouu talamant ma machino
qu'ello remaumie de partout.

Sie de chagrin, sie de plasier
quand me ven donar talo festo
per satisfaire soun desir
guigni dau cuou, brandi la testo

*

Solucions à la fin ...dau jornalet

L'ABALAIRE DE MONINA

Cambian lei temps ; l'òme pas gaire.
Es venguda fins à nos la saviesa d'Esòpe,
dempuei l'Antiquitat a sagelat l'Euròpa.
La fabla en China es tanben maire.

Un òme abalissiá, amé força d'amor
un fube de quatre-mans que li dison moninas.
Coma elei se pensava, d'esperit e meninjas.
Lor parlava tostemps ; ne'n sabiá força torns ;
sabiá sei fòlhs desirs, sei feblesas, sei gaugs,
seis istòrias, sei paur, totei seis estrambòrds.
Totjorn amé plaser : èra un mèstre en aur.
força attentiu en tot, ais descomptes e ai
maus

Dos còps dins la jornada à manjar **lor
portava :**
pastenargas de matin, à vèspre bleada-rabas,
au sopar de la sèr, quauquei còps una raba.
Lo poble moninenc en retorn se l'amavan.

Lei temps venguèron dificils,
l'abalairaire èra en perilh.
Li faguèt mestier d'espilhar
lei tamponas e de maigre far
Acabadas lei bònas ventrescas,
ben tròp d'èr sur lei primas lescas !

*- Mi fau cambiar lo biais de vòstra
noiridura :*

*cinq garrotas de matin, quatre rabas à la
sera.*

*E deman tot parier. Com'aquò cada jorn
Qu'ai plus pas ren per vos. Siáu à l'artima.
Alòr !*

La monina encolerida se pensan qu'à son
repàs,
son bòn repas d'avans. Monstra sei dents
agudas.
Parladissas per ren e menaçs marridas
de manca fuguèron pas. Mai ges de prepaus
bonàs.

*- Quatre rabas de vèspre ! Cinq
garròtas de matin,
Te trufes de nosautres. Escandalós. Coquin !
- Fasem pacha, amics. Lo menut vau
cambiar:*

*Cinq rabas de matin, quatre garròtas au
sopar.*

La colèra fa chic. Monina es contentada

*- Aqueu menut es bòn e força nos
agrada.*

Aquela pacha encara marcha.
Basta de totjorn tot cambiar
sensa jamai bolegar ren
ai causas que fan pas de ben.
Va sabon, lei politicians
per colhonar lei ciutadans.
Verai, en còu nòstre, la monina es rara.
Siam lèsts per parlar aut e lèu.
La monina s'es pas vertadiera
pas de planh : avèm de vedèus.

QU ES A QU ? Istòtia taoïste

- Mèstre, una question me cotiga la langa :
« Lo Principi, es possible que siegue
possedat ? »
- Bijarra es ta question. Respòndre es pas
aisat
Te o vau explicar mai te fau tenir targa :
ton cors es pas manco à tu
adonc es pas ta possession.
Lo Principi alòr, mon garçon !
- Mai s'es pas de mon mieu, sabi pas. Es à
qu ?
- A la Tèrra e au Cèu que ne'n es que
partida
Ne siatz qu'un tròç, tu e ta vida
Siatz que pichòta part dins lo Cosmos subtiú.
Dins la Granda Armonia qu'Ela es universal
Ta nature, ton destin, son pas mai qu'una
briga
Emai que sieguès mòrt o que siegues encar
viu
Son coma atòmes dins l'accòrd
que de ta naissença à ta mòrt
ten lo cosmòs e leis umans.
E se lo Cèu t'ofre d'enfants
e bè ! son pas à tu. Tei felens tot parier.
Toteis son au Grand Tot e seguisson la Lèi,
son lei ramèus dau meteis pètge.
Marchas per lo vam de ton fetge ?
O sabes pas. Sabes pas çò que te possa,
t'arestas e coma pèira sensa mofa
desconeissent de çò que te tanca enfin
e à ta marcha bota un fren.
Manjas mai sabes pas coma aquò's digerit,
çò que fan teis umors, lo trabalh de ta bila.

Ansin tot çò que siás, costat facia o costat pila
t'es estat, à gratis, provesit.
Es l'òbra dau Cosmòs, emanacion indefugible.
Que poissedes alora ? Una ilusion. Risible !

*
* *

TÒNI lo PICHON PESCADOR

conte

Aquest istòria se debanèt dau temps que l'endrech que li disián « La Torre de Boc » èra pas ren qu'un quartier dau villatge medievau de Fòs de Mar e pas pròchi d'aqueu villatge mai pron aluenchat a au mens una orassa de temps d'a pès (per de lòngas cambas). La torre de Boc, quilhada sus un illa èra –e li es totjorn- tot bèu just à la sortida de la Mar dau Martegue (o de Berra) e de l'intrada dins la Granda Blava. L'aviá pas ren ; ren de ren. Solement de cabanas de pescadors, picadas sus la tèrra desòlada, onte l'aviá mai d'aigua que de tèrra, un pauc coma lei paluds de Camarga, S'esquichavan, lei cabanas una contra l'autra coma per se protegir dau freg. Pas gaire aurián poscut pretendre au nom d'ostau, Pecaires !

Pròchi dei cabanas se duerbe sus la rada, darrier la poncha de tèrra de la Lèca, lo pichon pòrt. A l'estaca i son totei menas de batèus : ponchuts, bètas, morre-de-pòrc, balancelas, etc ... Lei remas son quilhadas de drech, lei banastas se radasson au sòu, lei fielats pendolon à sei bigas, lei capolièras e autras lecas per pès son ben rejònhadas sota un biais de teulisson e lei velas penjan ais aubres o son cargadas sus lei antènas. Quauquei còps lei grandas velas latinas, blancas, son desplegadas sus lo secador d'èrba rostida. L'aviá d'aqueu temps pas que de gents de mar e un molon de draias, draions e passatges per leis estajants que menavan au pòrtet

Se fau pas estonar se restan aqui de lònga leis otis, barcas, rets... e tot e tot, de jorn coma de nuech, sensa degun per espinchar lei raubaires ; car de raubaires n'i a ges. Totei se coneisson, son quasi de la parentela e çò

qu'auriá mancat à un, auriá fach d'ombra à l'onor de tota la comunautat. Raubar quauqua-ren aquò èra condemnar son propietari à crebar de la fam, de la carestia, eù, sa frema e seis enfants. Cada pescador aviá de mai de deutas devèrs sei gens e sei grands que li avián transmés lo mestier e aquò èra de son dever d'òme de leis aparar e noirir un còp que lo paire aviá tirat a tèrra. Chascun aviá de besonh de chascun, de l'autre à l'un. Degun sabiá pas cò que voliá dire la '*solidarita*' mai totei la vivián à cada jorn e de contunia tot l'an. Vivian d'ela, amé ela !

I a ges d'escòla aici à la Leca. Pòdon pas dire que lei quauquei raras leiçons qu'aprofita de donar lo capelan, enterin lo catequisme, remplaçan aquelas d'un mèstre d'escòla. Maugrat aquò, leis enfants sabon mai de causas utillas qu'encuei coma, per eisemple, lo biais de faire totei menas de nos marins, de remandar lei fielats, de radobar lei barcas -o meme de ne'n faire una -un pichon nega-chin- e subretot, de pescar. Tant de jorn coma de nuech, fasiá mestier de coneisser lei vents que bofon sus lo gòf dau Leon e sus lo pichon gòf de Fòs. Lei dròlles sabon tanben leis aigues autas e bassas, la raissa, la chavana, lo grum, la brefonia e la cisampa que te picon sus lo casaquin dau temps que tires lei fielats o lo fèrre, qu'agantes lei remas o monta la vela. Toteis aqueleis bofadas ;d'ivèrn te copan lei bregas. Sabon lei pichons pescadors, lo passatge sasonier dei pès : lops de mar, mujols, auradas, anchòias, sardi- nas, auriòus, tòns, sòlas, pagèus, rogets, sards... e anguielas (que venon, pareis, de la mar aluenchada dei Sargassas -dins la Mar Granda- fins à la Mar de Berra per sa pèiselhar). E que sabi encara ! Demai lei dròlles son encargats de pescar, à cada jorn, lo pès de la sopa e dau bolhabaissat, la pèissalha de ròcas coma lei girelas, rocaus, pataclets galinetas (que lei parisiens li dison '*rougets grondins*'), fielas, sant-Pèire, rascassas e tanben cigalas de mar, aranhas, favolhas, biòus... Enfin, tot cò que fau !

Ara, i a de gents que crèson que fau apondre dins lo bolhabaissat de lingonbau de lingosta o de bodroi. Aquò's d'invencion de mercants de sopas per toristas. Leis uns an

ges de vergonha e leis autrei an pas gaire de gost !

Leis enfants agantan tanben lei manja-tot per la fregidura dau gòf o la tròcha e lei tautenas 'mé sei cosins supias, popres e poprions que son gostós qu'es pas de dire.

Vesètz qu'es pas de manca lo trabalh ! Cresètz qu'aurián agut de temps à perdre per mirar de lònca *l'estrani fenestron, consòlas, tabletas, guin-game-bòias autrei menas de, machin-maquinas, descarnaveleiras ?* Lo trabalh quora es fach de bòn volent, d'amor de l'òbra ben complida, ven juòc apassionant.

Quand fan bòna péscas, o bravei bòus, çò que se pòu pas vendre o manjar es secat deforà sus lo secador, subre de canissas, per l'ivèrn quora pòdon pas sortir en mar, que bofa la brefoniá, una eisserocada un mistralada à debanar lei buòus. De segur, en cas forçat, i a totjorn de merluça. Mai la fau crompar aquela merluça qu'es un pèis carivenc de la Mar Granda. Quand es de fresc (o quasi qu'es dins la sau) li dison 'cabillaud' e nosautres 'merluça' mai un còp venguda eissuch aqueu pèis cambia de nom e se sonà '*bacala' o erstocafic*', e costà mai que mai car fau pagar lo solèu, qué ! Es pasmens in-dis-pen-sa-ble la merluça per un bòn alhet, un de verai amé tot : caulet florit, tartiflas, pastenargas, pòrres, catchò-flas (de còp que i a) e autrei liumes de sason, amé d'uoùs, caragaus de mar e de tèrra. E de bious, segur ! Sensa oblidar, Ô malastre ! lo bòn, linde, perfumat e fòrt òli, d'olivas d'oliviers dau país nòstre.

Vaquí per la manjilha ! Vesètz que lei pichòts maugrat que siegon pas d'escolans vertadiers son de pesca- dors de tria. E coma disiá « lo Chinés » qu'aviá navega à l'entorn dau monde, en cò dei filosòfes chinés : « *Mielhs es de pas ren saber que de saber de causas faussas !* »

D'autra man de la rada i a una illa : « *L'illa dei Marsilhes* » perqué dau temps passat, davant aquelei qu'an fondat Marseilha, se son encalats quauquei temeraris marins de Focéa dins la pichota calanca d'Auguetas (perqué l'aviá -e li a

totjorn- un molon d'augas menudas en riba). L'illa es desseparada de la tèrra per de paluds, de brascas, d'aigassas e de sansoiras, clafits de fangas e d'aigas mòrtas qu'an, belèu, donat son nom au Martègue (mòrtas-aigas ?) Ai Marte- gaus li dison encara « *Lei fangos* ». Vesètz que venon de l'an pebre leis escais-noms e qu'es pas que de mesprès, i a de rasons... naturalas !

D'aqueu temps, sus l'illa, l'aviá ja una pichona fòrtalessa, un fòrtet ben plaçat per defendre l'intrada de la passa ai bastiments enemics. Aquel obratge es estat bastit à l'entorn de la Torre de Boc que dempuei l'antiquita ten d'a ment e avisa lei navigators que se fau pas sarrar de tròp ras lei ragas de la Leca¹. Leis òmes son totjorn esdtats ferotges per leis òmes e d'unei empleguèron la torre per de nuech faire naufragar lei batèus. Atubèron de gròs fuòcs e lei pilòts enganats, cresent de se veire un pòrt, se bandissian amé sei bastiments sus lei auts fons. Aquelei Naufragaires èran de gents de sac e de còrda, de bregants, arlandiers, sautabaranhas, vivent que de pesca, rapinas, pilhatges e crimis. D'a cha pauc lo fòrtet serviguèt plus en degun e fuguèt abandonat. En vertadiera veritat, lei solets visitors son lei enfants dau masèu enfàciat. Venon rabalhar muscles, clausissas, escas (morre-durs, piadas, arrapedas) e totei lei cruveluts que vion dins la sabla, la fanga e lei rocàs.

Mai es d'ora de parlar dau Tòni. Tòni, que tant coima son paire, son grand, son rèire-grand, e mai luench qu'aquò... es pescador. N'èra ja quasi un l'Antòni, e un engaubiat. Fasiá coma sei autrei collèguas, jogava, pescava e fasiá un pauc de trabalh d'escòla 'mé lo curat.

Un jorn que s'anava costat dau Martègue per se faire un saquet de clausissas 'mé son nega-chin², Tòni vei un còrb-marin au mitan de la rada. Aquele empega ! L'estonant es que bolega pas d'una pluma l'aucèu quand lo barquet de Tòni se sarra d'eu. doçamentn rema 'mé seis mans,

¹ Una leca es un « piège »

² Lei gents dei '*calens*' lo sonan coma aquò lo barquet perqué se pòu intrar dedins pas qu'un òme, e encara, tot bèu just..

ven pròchi de l'auceu... que s'escapa totjorn pas. « *Aquela empegalier ! Deu èstre malaut per se pas escapar !* ». Plan-plan se sarra. Lo nega-chin li es au ras, a toca-toca. E pas manco de bolegadissa. Lo còrb-marin fixa Tòni de son uelh redon e apaurat mai. branda pas de l'ala. « *Capon de sòrt ! Aquèu de còps ! Aquò l'ai pas jamai vist de tota ma vida* ». Aganta delicatament lo còle dau còrb-marin en se mesfisent de son còp de bèc que lo bèc deis aucèus de mar es encara mai copent qu'un cisèu de fustier de marina. Ges de còp de bèc. Segur ! Un fièu de palangre li sòrte dau bèc, Compren tot lo Tòni : lo còrb-marin a engolit un pèis pres au palangre e lo musclau li es restat tancat dins la garganta. - « *Ô pecaire ! Paure de tu ! Espera un pauc que te va desliurar, lo brave Tòni !* » Amé la mai granda docòr, duerbe lo bèc, enfonsa son det en seguissent lo fièu, e descroca lo musclau. L'auceu a pas manco bolegat d'un plumeta. Son uelh redon a tot bèu just parpelejat. Un còp liure, comença d'alatejar coma s'aviá vògut picar de mans. Se pren l'alada, son vòu vira à l'entorn dau batèu e fins finala s'enaure en gitant un grand sisclè. « *Aquèu crit vòu dire 'Grandmercé' se pensa Tòni. Lo seguís fins que passa per uelhs e desapareisse costat dau ponent. S'en va a l'illa Granda lo còrb-marin, l'illa de sabla e de tamarissas dins la boca de Rose monte toteis leis aucèus de mar se venon cochar après una jornada de pesca dins la mar de Berra. Es urós qu'es pas de dire lo Tòni. Pensatz ! En mai de la gaug d'aguer fach una bona accion dei raras, lei collegas manquaràn pas de badar quora la racontará aquesta incredibla proesa ! S'entorna lèu lèu. A pas jamai tirat sus sei rems amé tant d'ardor lo dròlle ! A tant de cocha que n'oblida sei clausissas, Ô pecaire !*

Vos disi pas la sabonada de sa maire un còp a l'ostau !:

- *E mei clausissas, alòr ? De que manjarem per sopar aquesta ser ? Pòdi pas comptar sus aquèu pichon. Quinte pantaisaire ! Quinte fug-l'obra ! Paurei de nosautres ! Pecaires !*

E patin e cofin... Crida que cridaràs ! Li lèva pas la boqueta nimai sa joia la cridadissa mairala. Com'aquò se pren sus lo morre un bacèu à te rompre lo còle. E lo 'Sauvaire'

s'empalha senza sopar ! Dins son sòmi vei de còrbs-marins que li fan fèsta eli dançon à l'ntorn.

Lendeman li fau ajudar son paire (e quèrre seis clausissas à l'illa dei Marselhés...) Es lo temps dei sòlès e de sei mieg-fraires lei rombs, lei claveladas, lei larbas e tanben lo deis aranhas de mar, la viva, que son, amé lei tremolinas, força dangerósas. Es empoisonat son dard à l'aranha e fa un d'aquèu mau ! E lo de la tremolina manda una descarega de te laisser lo bèc dubert e la pèu com'aquela de galinas. Aquestei pèis reston sus, o sota, la sabla, au fons, e son país es lo gòf de Fòs. Li fau anar.

Quand bofa lo Levant, lo Levant-drech o lo blanc, l'Eissera o meme l'Eissieròc, aquò va ben. D'un còp de vela e, tè ! son à Fòs. Per s'entornar es un autre afar. Fau bordejar e tirar senza relambi un còp d'òrsa, un còp de poja, Es bòn per anar, mai per s'entornar au pòrtet de la Leca es pas d'aise ! Quora fa vent de Ponent, Largada, Labé o Suròi, o alora un dau nòrd coma lo Mistrau-intré, lo Mistrau-lòng, la Tremontana o lo Vent de l'Estèla (lo mai fòrt e lo mai freg) es pas de dire ! Es tot lo contrari per s'entornar aquò's aisat, mai per l'anar ! es un altra parèu de remas !

Aquest jorn d'aquí fasiá vent. Un ventolet va fau dire. Es lo jorn monte Tòni s'es ganha son escais-nom.

Fa caud. Pas la gròssa calorassa qu'una brisa de mar, leugiera -lo Vent dei Dònas-bofa de d'aplant. Afairat de pescar à la tirassa, son paire li a donat de menar lo batèu. Tòni, estramassat sus lo fons, un braç apielat sus l'empenta dau timon, una camba penduda per dessus lo plan bòrd, l'artèu gròs passat dins la bagada de *l'orso popa*, la còrda que manòbra la vela de l'antena, bada. Penequeja lo mossi.

Subran, Coquin de sòrt ! lo vent cambia de costat, la batèu manca de se desvirar e lo paire de cabussar à l'aiga :

- *Tira l'orso-popa, à la lèsta, Bòn Dieu !*

Tòni, desrevelhat, tira tant lèu la drissà que son paire ven s'espataflar contre l'aubre.

- *Mai de que t'ai fach, o que t'ai pas fach, Ô Senhor ! per que m'aguèsses ofèrt un*

estordit parier ? ORSA-POPA ! ORSA-POPA !

Lo fotre li passèt lèu. E en risent li ditz :

- *Desenant, ton nom de guèrra sará « Orsa-popa ».*

Batejat à la mar, son escais-nom li es restat au Tòni.

Quauquei jorns, ben après lo dau còrb-marín, Tòni sòrte en mar. Fasiá Largada.

« Aquò's pas bòn per prene de pèis. Mai se falià sortir tant solamentt pèr 'bonassa sortiriam pas sovent ! », se pensa lo pichon pescador. E rema que remaràs ! Pròchi de l'estèu dau Focart³, gita lo fèrre e comença à pescar. Pren pas ren d'una orassa. Pas manco una pitada. Pasmens, a esquat amé de morre-druts d'un costa e de piadons d'autre man. Comença de se descoratjar e se creis de s'entornar à l'ostau quora una crida li fa levar lo nas. Reconois l'aucèu negre:

- Òu Collègua ! Siás guarit ?

Lo còrb-marín vira sensa relàmbi. *« Belèui qu'es vengut me donar ajuda ? »,* se ditz Tòni en sorrissent. Subran l'aucelàs cabussa dins l'aiga. Un moment se passa e remonta pas. *« S'es pasmens pas negat aquèu colhon ? »* Tot bèu just coma se ditz aquò, lo còrb-marín bombis fòra l'aiga e se quilha sus lo barquet. Mai es pas solet : se ten dins son bec, un gròs lop. Fixa lo Tòni de son uelh viù e, d'un còp, larga lo pèis à sei pès. E zo mai, pica de tèsta dins la mar. Ne'n resta à babar la figa lo minòt ! E lo manetge dura fins au calabrun. *« Basta que dure ! »* se pensa lo dròlle. Mai après aguer mandat coma un crit d'amistat, l'aucèu se pren lo vam, s'enaure, vira quauquei torns e... pica drech devèrs l'illa Granda. Es l'ora de se metre la tèsta sota l'ala.

Content qu'es pas de dire, lo barquet cargat, comol coma l'a pas jamai estat d'aquela pesca quasi miracolòsa, Tòni s'entorna. Vogà à la lèsta mai fa mèfi de pas mandar de marrits còps de rema que ! li fau pas ren perdre, Diaussi !

³ Mai que probable èra un estèu monte se venian pescar lei fòucas. Lo focard es un mascle.

Vos disi pas coma es reçauput à l'ostau ! Que gaug ! Ne'n volètz de crits e de bramadissa, d' *Alegre ! d'Osca !* e de potons dei sòrres, e de butassadas dei fraires ? La maire e lo paire, elei, se pensan que belèu i a coma una mena d'anguïela sota ròca ; ès qu'es un pauc messorguier aqueu marrit dròlle ! Se pensan totei dos *« Enfin ! Fau pas escupir dins la borrida, coma disian lei reires ! »*.

Ven sovent lo còrb-marín adjugar lo Tòni. Quora li a pas gaire de pèis monte se cala lo pescador, s'aresta pas de cridar fins que tire lo fèrre e lo seguísse au bòn espai. Que bèlas pescas, que bèla vida ! Pasmens pas gaire de monde lo vòu creire. Emai n'i a que dison à la chut-chut, que l'Antòni es enfadat o emmascat.

***

La seguida de TÒNI serà dins lo numero d'equinòxi d'auton e... e... per Nové... se siatz ben bravets

*

* *

ÒOu ! PACALIANS !

N'avèrtz pas pron de plus pas èstre
PROVENÇAUS dei bòns,
d'aquestei qu'an pan'cara perduda sa verta-
diera iderntitat ?

Zo ! Daut !

Bolegatz vos dins la tèsta e lo còr
Venètz de provençaus de tria :
parlatz la Lengua/o Nòstra/o.**

Es belèu mai que mai temps de se recampar dins una « 'AMICALA DEI VERTADIERS PROVENÇAUS », una mena d'associacion defòra la lei de 1901, una qu'espera pas ges de subvencion e que, coma aquò, deurà pas ren en degun. Estatuts confidenciaus e passats per uelh.

Se marcar en çò lo TÒTAUR..
dr.digloss@orange.fr

Mandadís dau jornalet de Tòtaur à gratis ; ges d'escotisson nimai e... anonimament garantit per La Lei de Tòtaur sus LA LIBERTAT de DIRE' e lei libertats personalas.

Ges de "manifèste", de manifestacion, crida e peticion prevists... per l'ora.

<i>LISTA dei SÒCIS (que ne podem pas dire lei noms)</i>
1. En. Tòtaur
.....
300. Na...
301. En....
302. Na...
5.001.....

..

ENIGMOS
17 : lo mirau
18 : la cigala